

2023

hogeschool

Windesheim

Dichter bij jou

Lectoraat Klantenperspectief
in ondersteuning en zorg
'Logt u even in'

Hoe de opleiding Social Work aankomende sociaal
werkers beter kan voorbereiden op de digitale
vaardigheden

Productverslag

Jessica Chen

S1119167

Social Work

Hogeschool Windesheim in Almere

Auteur

Jessica Chen

Studentnummer: S1119167

Klascode: WFSW.AFST23.F8

E-mail: S1119167@student.windesheim.nl

Begeleiding

Praktijkbegeleider: Renate Werkman

Afstudeerbegeleider: Chiel Lemaire

Afstudeerorganisatie

Lectoraat Klantenperspectief in ondersteuning en zorg, Windesheim in Almere

Project: Logt u even in

VOE-code

Afstudeercomaker

Ontwikkeling van een product

Februari 2023

WFSW.AFST.21_2223

Datum

19 juni 2023

Voorwoord

Voor u ligt het productverslag “Hoe de opleiding Social Work aankomende sociaal werkers beter kan voorbereiden op de digitale vaardigheden”, met bijhorend document van het definitieve product. Het product is een aanbeveling voor de opleiding Social Work van Windesheim in Almere om de digitale vaardigheden van studenten te ontwikkelen. Om tot ontwerp van het product te komen heeft er voorafgaand een onderzoek plaatsgevonden naar welke digitale vaardigheden voor studenten nodig zijn en de wensen en behoeften om deze vaardigheden te ontwikkelen.

Graag wil ik nogmaals mijn studiebegeleider Chiel Lemaire, mijn stagebegeleider Renate Werkman en collega's Anne Thijssen, Iris Goes en Thilou Drubbel bedanken voor hun begeleiding tijdens het onderzoeksproces en het ontwerpen van het product. Ook wil ik alle respondenten bedanken die hebben bijgedragen aan de totstandkoming van dit product.

Tot slot wil ik mijn afstudeergroep bedanken met wie ik het traject heb doorlopen.

Ik wens u veel leesplezier toe.

Jessica Chen

Almere, 19 juni 2023

Inhoudsopgave

Hoofdstuk 1 Het onderzoek	5
<i>1.1 Bevindingen</i>	5
Hoofdstuk 2 Het product	7
<i>2.1 Productomschrijving</i>	7
<i>2.2 Productverantwoording</i>	8
<i>2.3 Implementatie</i>	10
Hoofdstuk 3 Toetsing in de praktijk	11
<i>3.1 Toetsing met betrokkenen</i>	11
<i>3.2 Verbetering van het product</i>	11
Hoofdstuk 4 Relevantie product	12
<i>4.1 Microniveau</i>	12
<i>4.2 Mesoniveau</i>	12
<i>4.3 Macroniveau</i>	13
Hoofdstuk 5 Conclusie	14
<i>Keuze en aanbeveling</i>	14
<i>Het product</i>	14
Literatuurlijst	15
Bijlagen	16
<i>Bijlage 1: Definitieve product</i>	16
<i>Bijlage 2: Feedbackformulier opdrachtgever</i>	28
<i>Bijlage 3: Beoordelingsformulier taalvaardigheid jaar 4</i>	30

Hoofdstuk 1 Het onderzoek

In dit hoofdstuk wordt de uitwerking en verantwoording van het product beschreven. Er wordt toegelicht welke bevindingen ervoor gezorgd hebben dat dit product is ontstaan.

Voorafgaand aan dit productverslag is er een onderzoek gedaan naar hoe de opleiding Social Work van Hogeschool Windesheim in Almere beter aandacht kan besteden aan de digitale vaardigheden, die voor aankomende sociaal werkers nodig zijn bij het werken met digitale middelen. Het vraagstuk is ontstaan doordat er in het Landelijke opleidingsdocument sociaal werk (2017) wordt beschreven over een aantal ontwikkelingen op het gebied van digitalisering, maar het is onduidelijk hoe de opleiding deze kennis kan integreren in de leeruitkomsten die studenten moeten behalen als startende professionals. Deze digitale aspecten zijn nog niet opgenomen in het curriculum of verwerkt in de vereiste vaardigheden en competenties die studenten moeten verwerven. Daarom heeft er een onderzoek plaatsgevonden bij de Hogeschool Windesheim in Almere. Uit de onderzoeksresultaten zijn de belangrijkste digitale vaardigheden, wensen en behoeften van studenten, alumni en docenten naar voren gekomen. Het onderzoek benadrukt met name het belang van educatieve actie om digitale vaardigheden te ontwikkelen. Studenten hebben een gebrek aan kennis over hoe digitale vaardigheden en middelen worden gebruikt in een professionele setting, evenals de veranderingen en uitdagingen waarmee ze worden geconfronteerd. Dit belemmert hun vermogen om effectief met digitale middelen te werken. Om dit aan te pakken hebben studenten verschillende suggesties gedaan om digitale vaardigheden te ontwikkelen.

1.1 Bevindingen

Uit het kwalitatieve onderzoek is gebleken dat studenten tijdens hun opleiding onvoldoende inzicht hebben in digitale vaardigheden en de ontwikkelingen van de digitale samenleving. Er is behoefte aan lesstof die inzicht geeft in het gebruik van digitale mogelijkheden en de vaardigheden die nodig zijn om hier als sociaal werker mee te werken. Studenten zouden dit graag willen leren tijdens de opleiding.

Digitale vaardigheden

Het onderzoek laat zien wat digitale vaardigheden voor de respondenten betekenen. De uitkomsten hiervan zijn nodig om aankomende sociaal werkers beter voor te bereiden op hun werkveld. Een gewenste behoefte is dat studenten een diepgaand begrip ontwikkelen van de impact, kansen, mogelijkheden en uitdagingen van digitalisering in het sociaal werk. Om dit te ontwikkelen willen studenten de volgende digitale vaardigheden leren: bewustzijn van digitale ontwikkelingen, begrip van digitale vraagstukken, communicatievaardigheden, juridische aspecten, ethische overwegingen met betrekking tot digitale interacties. Het is voor studenten belangrijk om op een breder perspectief digitale kennis en vaardigheden te ontwikkelen, dan alleen met het gebruik van digitale communicatieplatforms. Het betekent dat studenten moeten begrijpen hoe digitale middelen en technologieën worden toegepast in hun vakgebied, hoe ze kunnen bijdragen aan effectief en ethisch handelen en hoe ze kunnen omgaan in een steeds veranderende digitale samenleving. Het onderzoek heeft laten zien welke digitale vaardigheden nodig zijn voor de rol als sociaal werker. Deze bevindingen zijn meegenomen in het product als leerdoelen en zijn waardevol voor de opleiding om leeruitkomsten te formuleren.

Wensen en behoeften

De respondenten hebben verschillende ideeën aangedragen over hoe studenten digitale vaardigheden kunnen leren, maar ze waren niet in staat om deze concreet te vertalen naar een specifieke opdracht. Ondanks het ontbreken van specifieke opdrachten, hebben de respondenten wel aangegeven dat ze behoefte hebben aan een gestructureerd leerproces en dat het belangrijk is dat digitale vaardigheden consistent worden geïntegreerd in hun opleiding. De respondenten zijn

ervan overtuigd dat door te leren over digitale vaardigheden, de bewustzijn en nieuwsgierigheid van studenten worden gestimuleerd. Om studenten optimaal voor te bereiden op de praktijk, zijn de volgende aanbevelingen naar voren gekomen:

1. Het bevorderen van digitaal bewustzijn in de professionaliseringslijn: dit omvat reflectie op eigen digitale aanwezigheid en vaardigheden, bewustwording van de maatschappelijke aspecten van digitalisering in het sociaal werk en het begrijpen van mogelijke risico's en ethische kwesties
2. Moduleopdrachten waarbij digitale vaardigheden worden toegepast: studenten moeten digitale vaardigheden en middelen gebruiken bij het online samenwerken met betrokkenen en medestudenten, en ze moeten kunnen verantwoorden waarom ze bepaalde digitale vaardigheden en middelen hebben gebruikt
3. Het delen van digitale ervaringen binnen een leergemeenschap: studenten die stage lopen, komen samen om praktijkervaringen met digitale middelen te delen. Daarnaast kunnen gastcolleges worden georganiseerd waar professionals uit het werkveld komen vertellen over het gebruik van digitale middelen in organisaties.

De onderzoeker heeft de verschillende suggesties in overweging genomen bij het ontwerpen van het product en heeft nagedacht over hoe deze suggesties in de praktijk kunnen worden gebracht en geïmplementeerd. Het ontwikkelde product is gericht op het tegemoetkomen aan een veelvoorkomende behoefte van studenten, namelijk het vergroten van hun bewustwording van digitalisering in het sociaal werk en hoe ze hun digitale vaardigheden kunnen inzetten in de professionele context. Dit heeft de onderzoeker gedaan door opdrachten te ontwikkelen in de professionaliseringslijn die aansluiten bij de eigen digitale aanwezigheid en vaardigheden, bewustwording van de maatschappelijke aspecten van digitalisering in het sociaal werk en het begrijpen van mogelijke risico's en ethische kwesties. Deze suggesties zijn de basis voor het ontworpen product. Er is hiervoor gekozen, omdat de bewustwording een belangrijke eerste stap is in het leerproces van studenten. Door bewust te zijn van relevante digitale ontwikkelingen en digitale vaardigheden, kunnen studenten deze kennis toepassen in de praktijk.

Bovendien is er bij het ontwerpen van het product rekening gehouden met een gestructureerd leerproces en dat het belangrijk is dat digitale vaardigheden consistent worden geïntegreerd in hun opleiding. Dit wordt verder in het verslag toegelicht en uitgewerkt.

Hoofdstuk 2 Het product

In dit hoofdstuk wordt het definitieve product (zie bijlage 1) toegelicht en verantwoord.

2.1 Productomschrijving

Op basis van de onderzoeksresultaten is er een aanbeveling opgesteld voor de opleiding Social Work. Deze aanbeveling dient als een middel om kennis en inspiratie te delen met de opleiding, docenten en onderwijsaanbieders. Het bevat praktische richtlijnen, waardevolle tips en nuttige informatie om hen te helpen bij het ontwikkelen van de digitale vaardigheden van studenten. De aanbeveling is ontworpen als een tijdsbesparend middel en biedt de benodigde informatie en ondersteuning om inzicht te krijgen in de digitale vaardigheden die studenten nodig hebben. Deze vaardigheden zijn voortgekomen uit de onderzoeksfase en worden vertaald naar specifieke opdrachten. De aanbeveling kan dienen als basis voor het herschrijven van het curriculum en het introduceren van nieuwe lesmateriaal. De opdrachten die in de aanbeveling worden voorgesteld, zijn als volgt:

- Opdracht 1: Reflectieopdracht online identiteit
- Opdracht 2: Digitale communicatieplatforms
- Opdracht 3: Verantwoording digitale middelen

Binnen de professionaliseringsmodules worden deze opdrachten geïntegreerd om studenten bewust te maken van de impact van digitalisering, zowel op persoonlijk vlak als in een professionele context. Het doel is om studenten bekend te maken met de voortdurende digitale veranderingen, zodat ze gericht kunnen ontwikkelen en voorbereiden op de vaardigheden die in hun werk gevraagd zullen worden. Daarnaast stelt het hen in staat om te bepalen wat zij belangrijk vinden in de digitale samenleving en hoe ze hun digitale vaardigheden kunnen inzetten in de professionele context.

De eerste opdracht is bedoeld voor eerstejaarsstudenten in professionalisering 1. Het doel is om de studenten bewust te maken van hoe ze zichzelf online presenteren en de kritische omgang met sociale media voor professioneel gebruik. Het reflectieverslag biedt de mogelijkheid om na te denken over de manier waarop ze communiceren, welke informatie ze delen en hoe anderen hen online zien. Het doel is om inzicht te krijgen in hoe ze zichzelf willen profileren, zowel op persoonlijk als professioneel vlak. Door te reflecteren op de online identiteit kunnen studenten hun digitale geletterdheid vergroten, dit is een gewenste behoefte van studenten uit de resultaten van de onderzoeksfase. Deze opdracht helpt studenten om eerst inzicht te krijgen in hun eigen digitale aanwezigheid en een goed begrip ontwikkelen van de risico's en gevolgen van onlineactiviteiten. Hierdoor kunnen ze vervolgens als sociaal werkers cliënten/burgers beter begrijpen en ondersteunen in de digitale wereld en bijdragen aan de veiligheid en privacy (Landelijke opleidingsdocument sociaal werk, 2017).

In de opdracht digitale communicatieplatforms is ook bedoeld voor eerstejaarsstudenten in professionalisering 1. Er wordt van studenten gevraagd om onderzoek te doen naar geschikte digitale platforms die passen bij de cliënt/burger en de hulpvraag. Het doel is om studenten bewust te maken van de impact van digitale communicatieplatforms en hen in staat te stellen deze platforms effectief te gebruiken in hun professionele werk. De opdracht richt zich op het ontwikkelen van communicatievaardigheden en digitale vraagstukken die met zich meebrengt. De opdracht is relevant om een overzicht te krijgen van de inzet van sociale media en anderen digitale platforms om het netwerk van mensen te versterken of verbeteren (Landelijke opleidingsdocument sociaal werk, 2017, p. 14).

De laatste opdracht is een praktijkopdracht bedoeld voor tweede- of derdejaarsstudenten die stagelopen bij een organisatie. Het doel is om hun verworven kennis en vaardigheden te versterken door deze toe te passen in de praktijk. Hierdoor krijgen ze inzicht in de daadwerkelijke toepassing van digitale vaardigheden en kunnen ze leren en groeien in hun professionele handelen in de digitale samenleving. Een belangrijk onderdeel van de opdracht is het kritische reflecteren op het eigen handelen en het vermogen om passende interventies toe te passen. Dit sluit aan bij de kerntaak van het bevorderen van de eigen professionaliteit en de ontwikkelingen van het beroep binnen het sociaal werk (Landelijke opleidingsdocument sociaal werk, 2017, p. 22).

Daarnaast wordt het boek “Sociaal werk in de digitale samenleving” van Hartman- van der Laan (2019) aanbevolen als een waardevolle bron die geïntegreerd kan worden in de opleiding. Dit boek biedt informatie over de digitalisering in het sociaal werk, de rol van de sociaal werker en de maatschappelijke vraagstukken rondom digitalisering. De aanbeveling benadrukt de relevantie van het boek voor de opleiding en geeft suggesties over hoe het boek geïntegreerd kan worden, bijvoorbeeld door het te koppelen aan een module, opdracht of als lesmateriaal. Door het boek te integreren in de opleiding, kunnen studenten een diepgaand begrip ontwikkelen van de impact, kansen, mogelijkheden en uitdagingen van digitalisering in het sociaal werk en de vaardigheden die daarvoor nodig zijn.

2.2 Productverantwoording

Het verkrijgen van de inzichten van zowel studenten als docenten tijdens de onderzoeksfase draagt bij aan de verbetering en aanpassing van het onderwijs. Het onderzoek biedt waardevol inzicht in de digitale vaardigheden die studenten als belangrijk ervaren en welke vaardigheden zij graag willen ontwikkelen tijdens hun studie. Voorafgaand was het doel om deze bevindingen te vertalen naar een studiehandleiding (Lectoraat: Klantenperspectief in Ondersteuning en Zorg, z.d.). Echter hebben de wensen en behoeften van studenten aangetoond dat er verschillende mogelijkheden zijn om digitale vaardigheden binnen de opleiding te ontwikkelen, hierdoor is besloten om een aanbeveling te doen in plaats van een specifieke aanpak. Door middel van de aanbeveling heeft de opleiding verschillende mogelijkheden om het curriculum te herschrijven en/of nieuwe leeruitkomsten te ontwikkelen, dat tegemoetkomt aan de wensen en behoeften van studenten. Het product verbetert de praktijk door de inzichten van studenten en docenten te vertalen naar concrete aanbevelingen voor de opleiding.

De onderzoeker heeft ervoor gekozen om passende digitale vaardigheden en de suggesties om digitale vaardigheden te leren, te selecteren op basis van de onderzoeksresultaten. Deze selectie dient als ondersteuning voor de opleiding bij het genereren van nieuwe leeruitkomsten, maar het hoeft niet per se leidend te zijn voor de exacte inrichting van het onderwijs. Het doel van deze aanbeveling is om de opleiding te helpen bij het creëren van een effectieve aanpak voor het ontwikkelen van digitale vaardigheden, die aansluit bij de behoeften van studenten.

Studenten hebben benadrukt dat een duidelijke opbouw in het leerproces en een consistente integratie van digitale vaardigheden binnen de opleiding belangrijk zijn. De Kolb-leercyclus geeft een waardevolle bijdrage aan het leerproces en sluiten aan bij de behoeften van de studenten. De verschillende fases van de Kolb-leercyclus zijn: concreet ervaren, waarnemen en overdenken, abstracte begripsvorming en actief experimenteren (Vanaerschot et al., 2021). Het gebruik van de Kolb-leercyclus als een structurerende en effectieve aanpak voor het ontwikkelen van digitale vaardigheden is een innovatieve benadering. Door studenten te begeleiden bij het doorlopen van de verschillende fases van de leercyclus, wordt het leerproces versterkt en kunnen ze hun digitale bekwaamheid vergroten in het werken met digitale middelen. Dit draagt bij aan een verbeterende praktijk waarin studenten actief betrokken zijn bij hun eigen leerproces.

De opbouw van de opdrachten om digitale vaardigheden te ontwikkelen is vormgegeven aan de hand van de leercyclus van Kolb. Dit proces kent verschillende fasen: studenten experimenteren met digitale vaardigheden en middelen, reflecteren op hun ervaringen, inzicht te verwerven in de verkregen informatie en deze toe te passen in nieuwe situaties (Vanaerschot et al., 2021). De opdrachten sluiten aan bij deze verschillende fasen:

1. **Concreet ervaring opdoen:** In de eerste opdracht verkennen studenten hun online identiteit en de impact van hun digitale aanwezigheid. Ze maken kennis met de werkelijkheid en het realistische beeld van online identiteit. In de tweede opdracht werken studenten samen om verschillende digitale platforms te verkennen voor een specifieke doelgroep. Door deze opdrachten uit te voeren, krijgen studenten de mogelijkheid om concreet ervaringen op te doen en hun digitale vaardigheden te vergroten.
2. **Waarnemen en overdenken:** In de eerste opdracht worden studenten gestimuleerd om actief te reflecteren op hun eigen perceptie van digitale aanwezigheid. Studenten reflecteren ook in kleine groepen op de eigen digitale aanwezigheid en bespreken hun normen, waarden en grenzen met betrekking tot hun online identiteit. In de tweede opdracht reflecteren studenten op de kansen, mogelijkheden, uitdagingen en belemmeringen van digitale platforms. Deze opdrachten bieden studenten de gelegenheid om kritisch na te denken en te reflecteren na uit voeren van de opdrachten.
3. **Abstract theorie/begripsvorming:** Zowel in de eerste als de tweede opdracht krijgen studenten de mogelijkheid om een abstract begrip te ontwikkelen van het gebruik van digitale platforms en de online aanwezigheid in de samenleving. De studenten kunnen het boek 'Sociaal werk in de digitale samenleving' (Hartman- van der Laan, 2019) gebruiken om te bepalen of hun ervaringen passen bij de rol als sociaal werker. Het boek biedt op langer termijn een waardevol lesmateriaal om informatie te verkrijgen over de ontwikkelingen in de digitale samenleving, de rol als sociaal werker en interventies die studenten kunnen inzetten in een nieuwe situatie.
4. **Actief experimenteren:** De laatste opdracht is een praktijkopdracht waarbij de opgedane kennis uit de voorgaande fasen in de praktijk wordt toegepast. Met andere woorden, de theorie wordt getoetst in de praktijk en studenten gaan actief aan de slag om te ervaren of ze de nieuwe informatie hebben verwerkt. Dit leidt weer tot een concrete ervaring (Vanaerschot et al., 2021).

Op de lange termijn biedt de Kolb-leercyclus voordelen, omdat het individuen in staat stelt digitale vaardigheden te ontwikkelen door middel van een herhalend proces van experimenteren, reflecteren en toepassen in nieuwe situaties. Het ideale leermodel is volgens Kolb, namelijk het regelmatig herhalen van nieuwe informatie in de volgorde van de vier fasen. Een opvatting van Kolb is: "ervaring wint aan waarde wanneer je erover nadenkt, inzichten worden pas echt bruikbaar wanneer je ze probeert en toets. Pas wanneer alle fasen worden doorlopen, komt het leren echt op gang" (De Mönnink, 2016, p. 251). Het herhalen en toepassen van digitale vaardigheden in verschillende situaties vergroot de kans dat de studenten de opgedane kennis behouden en kunnen toepassen wanneer dat nodig is. Dit is een belangrijk aspect van het leerproces, omdat het aangeeft of het geleerde materiaal bruikbaar blijft op de langere termijn.

2.3 Implementatie

Binnen de opleiding Social Work van Windesheim in Almere is de curriculumcommissie verantwoordelijk voor het coördineren van de ontwikkeling en uitvoering van het curriculum. Dit omvat het analyseren, ontwerpen, ontwikkelen, implementeren en evalueren van het curriculum (Koeslag-Kreunen, 2018, p. 35). Het implementeren van het product draagt bij ter ondersteuning voor verdere curriculumontwikkeling en het verbeteren van het ontwerp en de uitvoering van het curriculum.

Om de aanbevelingen van het product succesvol te implementeren, is een goed plan en de betrokkenheid van verschillende belanghebbenden essentieel, zoals de curriculumcommissie en portefeuillehouders onderwijsontwikkelaars. De volgende stappen kunnen helpen bij de implementatie van het product en zijn voorgesteld door de onderzoeker met behulp van het curriculumontwerp die Koeslag-Kreunen (2018) heeft beschreven. Deze implementatieplan hoeft niet per se leidend te zijn voor de officiële implementatie die zal plaatsvinden.

Hier zijn enkele stappen die kunnen helpen bij de implementatie van het product:

1. Als eerste stap is het belangrijk om het product te delen met alle betrokkenen, zoals de curriculumcommissie en portefeuillehouders onderwijsontwikkelaars. Deze betrokkenen organiseren bijeenkomsten om de aanbevelingen te bespreken en te evalueren
2. Bepaal tijdens de bijeenkomst welke digitale vaardigheden en digitale informatie in het sociaal werk aan de studenten moeten worden overgedragen. Dit omvat het selecteren en organiseren van relevante onderwerpen, thema's en activiteiten die aansluiten bij de huidige leeruitkomsten. Met behulp van dit product en het boek van Hartman- van der Laan (2019) kan de opleiding de belangrijkste kennis en vaardigheden identificeren die studenten moeten verwerven om aan de behoeften en leerdoelen te voldoen
3. In een volgende sessie worden actuele leeruitkomsten besproken en wordt bepaald welke digitale vaardigheden en digitale onderwerpen bij welke module of beoordelingscriteria aansluiten. Het proces van het bepalen van deze vaardigheden en hoe ze kunnen worden geïntegreerd, moet worden beschreven
4. Vervolgens wordt lesmateriaal ontwikkeld op basis van de geselecteerde leeruitkomsten en de te ontwikkelen digitale vaardigheden. Deze materialen ondersteunen het leerproces en bevorderen het verwerven van de gewenste kennis en vaardigheden. Het product geeft voorbeelden van lesmateriaal, opdrachten en reflecties om de benodigde digitale vaardigheden te verwerven. Betrokkenen kunnen deze lesmaterialen gebruiken als voorbeeld en beoordelen of de werkvormen relevant zijn op hbo-niveau
5. Zodra leeruitkomsten en lesmaterialen zijn geïdentificeerd, moet een implementatieplan worden opgesteld. Dit omvat het bepalen van de benodigde middelen, tijdlijnen en verantwoordelijkheden. Het is belangrijk dat plannen realistisch en haalbaar zijn, rekening houdend met eventuele beperkingen en uitdagingen
6. Het is belangrijk om de voortgang te monitoren en feedback te verzamelen van bijvoorbeeld studenten, docenten en andere belanghebbenden om waar nodig bij te sturen en te verbeteren van de implementatie (Koeslag-Kreunen, 2018).

Aan de hand van de regulatieve PDCA-cyclus (plan, do, check en act) wordt het implementatieplan van het product verantwoord. Dit is een continu proces van: het plannen van acties, het ten uitvoer brengen van geplande acties, het checken of de resultaten van de acties werkelijk zijn zoals was beoogd en het bijstellen van de checkresultaten. Deze cyclus is een handig hulpmiddel om veranderingen door te voeren en om de kwaliteitsverbetering te waarborgen (Bosgra Onderzoek, 2012). Het is belangrijk om de praktijkervaring van studenten en docenten te evalueren om te bepalen of de resultaten werkelijk zijn zoals was beoogd. Op basis van deze ervaringen kan het nodig zijn om de leeruitkomsten bij te stellen, zodat ze beter aansluiten op de wensen en behoeften. Dit kan de implementatie verbeteren.

Hoofdstuk 3 Toetsing in de praktijk

In dit hoofdstuk wordt de toetsing in de praktijk toegelicht en de aanpassingen worden beschreven en verwerkt in het product.

3.1 Toetsing met betrokkenen

Het ontwikkelde product is volledig uitgewerkt en klaar om overgedragen te worden aan de opleiding. Tijdens de onderzoeksfase hebben de studenten verschillende aanbevelingen gedaan, waaruit een document is opgesteld dat gericht is op het delen van kennis en inspiratie met de opleiding, docenten en onderwijsaanbieders. De suggesties van studenten was de leidraad van het aanbevelingsdocument. De onderzoeker heeft opnieuw contact opgenomen met de studenten om hun mening en feedback te verkrijgen over de opgestelde aanbevelingen. Door de input van de respondenten te verzamelen, wilde de onderzoeker nagaan of de beschreven aanbevelingen in overeenstemming zijn met wat de studenten verwachten en nodig hebben. Dit is belangrijk om ervoor te zorgen dat de aanbeveling ondersteund worden door de studenten, waardoor ze effectief kunnen worden geïmplementeerd.

De onderzoeker heeft het aanbevelingsdocument gedeeld met de studenten, met als doel dat de studenten dit voorzien van feedback. De uitkomsten hiervan zijn: de studenten erkenden dat het product een waardevolle bijdrage levert aan de ontwikkeling van hun digitale vaardigheden en goed aansluit bij het leerjaar. De studenten hebben aangegeven dat ze op dit moment te maken krijgen met digitale middelen en platforms tijdens hun stage, maar zich hier onvoldoende bewust van zijn. De opdrachten zouden bijdragen om van tevoren hierover bewust te zijn en dit te kunnen toepassen tijdens hun stagejaren. Ook benadrukten studenten dat de opdrachten praktijkgericht zijn en aansluiten bij de realiteit in het werkveld. Ze zijn ervan overtuigd dat de opdrachten waardevol zouden zijn voor hun professionele groei en het verbeteren van hun digitale vaardigheden in de praktijk. De studenten geloofden dat de opdrachten haalbaar zijn om uit te voeren. Daarnaast waren ze ervan overtuigd dat het integreren van het boek hen zou helpen om zich verder te verdiepen in hun vakgebied en een beter begrip te krijgen van de relevante vraagstukken in de digitale samenleving.

3.2 Verbetering van het product

De studenten hebben aangegeven dat ze graag een inleiding willen hebben van de opdrachten, waarin wordt verduidelijkt welke digitale vaardigheden worden ontwikkeld bij de opdrachten. Dit is voor hen belangrijk om te begrijpen welke digitale vaardigheden van hen wordt gevraagd, zodat ze kunnen nadenken over hoe ze deze vaardigheden in hun opdrachten kunnen toepassen. De onderzoeker heeft hierbij het product aangevuld met een inleiding en waarvoor de opdracht relevant is voor de studenten. Hierbij is gebruik gemaakt van het Landelijke opleidingsdocument sociaal werk (2017), omdat dit document voorziet van onderwerpen en thema's die belangrijk zijn voor studenten om te leren. Dit helpt hen om goed voorbereid te zijn op hun toekomstige werk in de praktijk.

Hoofdstuk 4 Relevantie product

In dit hoofdstuk wordt de relevantie van het product op micro, meso en macroniveau toegelicht en uitgewerkt.

4.1 Microniveau

Het product is voornamelijk gericht op microniveau, namelijk de digitale kennis en vaardigheden van studenten. Aangezien de digitale samenleving in volle ontwikkeling is, verandert ook het werk van sociaal werkers. In de toekomst zal er steeds meer gebruik worden gemaakt van digitale middelen en andere ondersteunende technologieën. Dit vraagt om nieuwe vaardigheden van sociaal werkers (Hartman- van der Laan, 2019, p. 13). Helaas krijgen studenten momenteel nog onvoldoende informatie over dit onderwerp tijdens hun studie. Het belang om te begrijpen wat er gebeurt in de digitale samenleving is een belangrijk onderdeel voor studenten om hun rol als sociaal werker te kunnen vervullen (Versteegh, 2019). Het product heeft tot doel de kennis, vaardigheden en het inzicht van studenten in digitale ontwikkelingen te vergroten. Deze kennis stelt studenten in staat hun professionele vaardigheden te vergroten, waardoor ze effectiever kunnen werken en beter kunnen inspelen op de veranderende behoeften van cliënten en burgers. Door dit te bereiken, kunnen ze actief bijdragen aan het bevorderen van het sociaal functioneren, zowel in persoonlijk contact als in online omgevingen (Landelijke opleidingsdocument sociaal werk, 2017, p. 21). Dit draagt bij aan het benutten van de kansen en mogelijkheden die digitalisering biedt en zorgt ervoor dat cliënten en burgers in staat worden gesteld zelfredzaamheid, eigen regie en participatie te vergroten (Van Der Vaart et al., 2022).

Het product is relevant om studenten vroegtijdig op te leiden in digitale vaardigheden en het bevorderen van hun begrip van digitalisering in het sociaal werk. Het doel is om studenten vanaf het begin van hun studiejaren bekend te maken met de digitale ontwikkelingen in dit vakgebied, zodat ze deze kennis en vaardigheden verder kunnen ontwikkelen gedurende hun studie en ze effectief kunnen toepassen in hun professionele werk. Deze aanpak draagt bij aan de verbetering van het onderwijs, waarbij de ontwikkeling van digitale vaardigheden geïntegreerd wordt in het curriculum. Deze innovatieve aanpassing van het curriculum wordt ook erkend en ondersteund door zowel het onderzoek van het RIVM (Van Der Vaart et al., 2022) als door Versteegh (2019).

4.2 Mesoniveau

Op mesoniveau is het ontwikkelde product voor de opleiding Social Work van Windesheim in Almere van grote belang. Het dient als een praktisch hulpmiddel dat waardevolle tips, nuttige informatie en praktische richtlijnen biedt om de digitale vaardigheden van studenten te ontwikkelen. Het product bespaart tijd voor de opleiding door hen te voorzien van benodigde informatie en ondersteuning om de digitale vaardigheden te integreren in de opleiding. Bovendien biedt het advies voor het boek 'Sociaal werk in de digitale samenleving' van Hartman- van der Laan (2019) waardevolle inspiratie voor de opleiding. Dit boek bevat praktijkvoorbeelden, interventies en theoretische inzichten over de rol van de sociaal werker in de digitale samenleving. Het kan dienen als informatiebron die bijdraagt aan de ontwikkeling van nieuwe leeruitkomsten. Het overwegen van de integratie van dit boek als verplichte literatuur kan de studenten voorzien van een bredere kennisbasis op het gebied van digitale kennis en vaardigheden. Kortom, het ontwikkelde product en het boek van Hartman- van der Laan (2019) biedt waardevolle ondersteuning aan de opleiding.

Het ontwikkelde product heeft niet alleen relevantie voor Hogeschool Windesheim in Almere, maar is ook relevant voor anderen hogeschoolopleidingen Social work. Deze hogescholen kunnen ook profiteren van het inzicht in de digitale vaardigheden die studenten als belangrijk ervaren en hoe deze vaardigheden eventueel geïntegreerd kan worden in het huidige curriculum. Hoewel het product niet per se bepalend hoeft te zijn voor de exacte inrichting van het onderwijs, kan het

andere hogescholen ondersteunen bij het creëren van effectieve aanpak voor het ontwikkelen van digitale vaardigheden. Ook is het boek Hartman- van der Laan (2019) geschreven voor alle hogeschoolopleidingen Social Work en kan ook andere hogescholen inspireren om de digitalisering in het sociaal werk te integreren in het curriculum.

4.3 Macroniveau

Op macroniveau omhelst het product het behandelen van de maatschappelijke vraagstukken die voortkomen uit de digitalisering van de samenleving. Met de toename van het gebruik van digitale middelen is er ook een grotere zorg ontstaan over de privacy en de bescherming van persoonlijke gegevens. Het sociaal werk moet rekening houden met ethische en juridische aspecten met betrekking tot de verzameling, opslag en beveiliging van persoonlijke gegevens van cliënten (Hartman- van der Laan, 2019, p. 188). Het ontwikkelde product is relevant, omdat het studenten bewust maakt van de maatschappelijke vraagstukken rondom privacy en de bescherming van persoonlijke gegevens. Het stelt studenten in staat om op een verantwoorde en veilige manier om te gaan met deze kwesties, zodat ze de veiligheid van cliënten en burgers kunnen waarborgen (Landelijke opleidingsdocument sociaal werk, 2017). Dit draagt bij aan de toepassing van de wet Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG) (Ministerie van Algemene Zaken, 2018).

Er ontstaat echter ook een digitale kloof die verwijst naar de maatschappelijke ongelijkheid tussen mensen die over digitale technologieën en vaardigheden beschikken en degenen die dat niet hebben. De groep met een laag sociale-economische status maken bijvoorbeeld minder gebruik van digitale middelen, het digitale aanbod van de overheid en digitale informatie. Dit kan leiden tot grotere sociaaleconomische achterstanden en ongelijkheid. Daarnaast is online aanbod vaak taalgericht, waardoor laaggeletterde mensen of anderstaligen er moeilijker gebruik van kunnen maken (Hartman- van der Laan, 2019, p. 56). Dit probleem kan van invloed zijn op het werk van sociaal werkers, omdat beperkte toegang tot digitale hulpmiddelen en vaardigheden van invloed zijn op het vermogen van mensen om digitale diensten, informatie en middelen te gebruiken.

Het ontwikkelde product en het boek van Hartman- van der Laan (2019) is relevant, omdat het helpt bij het signaleren van deze maatschappelijke vraagstukken, er betekenis aan geeft en actief bijdraagt aan oplossingen. Studenten kunnen bijdragen aan de ontwikkeling van het beroep door te onderzoeken hoe sociaal werk hierin functioneert, hoe deze ontwikkelingen passen binnen de beroepscode van het sociaal werk en hoe zij kunnen bijdragen aan het aanpakken van deze maatschappelijke vraagstukken. Door deze betrokkenheid kunnen studenten een positieve impact hebben op de samenleving en hun toekomstige beroep als sociaal werkers.

Het product voorziet ook het werkveld en het beroep van waardevolle middelen om te kunnen omgaan met de digitale ontwikkelingen die een steeds grotere rol spelen in het sociaal werk. Ze kunnen het product en het boek van Hartman- van der Laan (2019) raadplegen om inzicht te krijgen in de digitale vaardigheden die relevant zijn voor de rol als sociaal werkers, evenals de mogelijke interventies die ze kunnen toepassen. Deze bronnen dienen als nuttige informatie voor professionals bij het ontwikkelen van hun digitale competenties en het effectief inzetten van digitale middelen.

Hoofdstuk 5 Conclusie

Keuze en aanbeveling

De keuze van het product is gebaseerd op de resultaten van de respondenten, die aangaven dat ze graag bewust willen worden van de impact van digitalisering in het sociaal werk en willen leren over de verschillende digitale mogelijkheden en vaardigheden die daarvoor nodig zijn. Het is voor studenten belangrijk om op een breder perspectief digitale kennis en vaardigheden te ontwikkelen, dan alleen met het gebruik van digitale communicatieplatforms.

De onderzoeker heeft ervoor gekozen om een aanbeveling te doen, omdat de respondenten hebben aangegeven dat er verschillende mogelijkheden zijn om digitale vaardigheden binnen de opleiding te ontwikkelen, hierdoor is besloten om een aanbeveling te doen in plaats van een specifieke aanpak. De aanbeveling is gericht op het vergroten van hun bewustwording van digitalisering in het sociaal werk en hoe ze hun digitale vaardigheden kunnen inzetten in de professionele context. Dit heeft de onderzoeker gedaan door opdrachten te ontwikkelen in de professionaliseringslijn die aansluiten bij de eigen digitale aanwezigheid en vaardigheden, bewustwording van de maatschappelijke aspecten van digitalisering in het sociaal werk en het begrijpen van mogelijke risico's en ethische kwesties.

Het product

Het product bestaat uit drie verschillende opdrachten en het advies om het boek van 'Sociaal werk in de digitale samenleving' van Hartman- van der Laan (2019) in de opleiding te integreren. Het product kan helpend zijn voor de opleiding om nieuwe leeruitkomsten en lesmaterialen te ontwikkelen, zodat ze studenten kunnen tegemoetkomen met kennis en vaardigheden die nodig zijn voor hen als toekomstige sociaal werkers.

De opdrachten zijn vormgegeven aan de hand van de leercyclus van Kolb, waarbij studenten experimenteren met digitale vaardigheden en middelen, reflecteren op hun ervaringen, inzicht te verwerven in de verkregen informatie en deze toe te passen in nieuwe situaties (Vanaerschot et al., 2021). De Kolb-leercyclus wordt beschouwd als een effectieve aanpak om digitale vaardigheden te ontwikkelen, dit zorgt voor een duidelijke opbouw in het leerproces en de integratie van digitale vaardigheden in de opleiding.

De curriculumcommissie en portefeuillehouders onderwijsontwikkelaars zijn verantwoordelijk voor de ontwikkeling en uitvoering van het curriculum. Het is hun taak om te bepalen welke stappen ze willen nemen met betrekking tot de voorgestelde aanbevelingen.

Literatuurlijst

- Bosgra Onderzoek. (2012, 6 december). *Plan Do Check Act PDCA cyclus*. Bosgra Onderzoek. Geraadpleegd op 29 mei 2023, van <https://www.bosgraonderzoek.nl/eigenschappen/plandocheckact-pdca-cyclus/>
- De Mönnink, H. (2016). *De gereedschapskist van de sociaal werker: Multimethodisch Sociaal Werker* (5^e herziende druk). Bohn Stafleu van Logum.
- Hartman- van der Laan, M. (2019). *Sociaal werk in de digitale samenleving*. Uitgeverij Coutinho.
- Koeslag-Kreunen, M. (2018). *Wat doet een curriculumcommissie?* In Jacobs, A., Domhof, E., Simon, F., Vreuls, J., Koeslag-Kreunen, M., Schoenmakers, S., Janssen, X. (Red). *Curriculumontwikkeling voor dummies* (35-38). Zuyd Hogeschool – Lectoraat Professionalisering van het Onderwijs. Geraadpleegd op 19 mei, 2023 van <https://www.zuyd.nl/binaries/content/assets/zuyd/onderzoek/rapporten--presentaties/prof-vh-onderwijs---teksten-website-curriculumontwikkeling-voor-dummies.pdf>
- Landelijke opleidingsdocument sociaal werk. (2017). *Landelijke opleidingsdocument sociaal werk*. Amsterdam: SWP, Uitgeverij B.V. Geraadpleegd op 15 mei 2023, van https://www.vereniginghogescholen.nl/system/profiles/documents/000/000/212/original/Landelijk_opleidingsdocument_Sociaal_Werk_-_downloadversie.pdf?1494439200
- Lectoraat: Klantenperspectief in Ondersteuning en Zorg (z.d.). *Logt u even in? Over het samen ontwikkelen van digitale communicatieplatforms in ondersteuning en zorg vanuit cliëntenperspectief van mensen die langer thuis willen wonen*. Windesheim: Almere
- Ministerie van Algemene Zaken. (2018, 25 mei). *Algemene Verordening Gegevensbescherming voor de zorgsector*. Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport | Rijksoverheid.nl. Geraadpleegd op 16 juni 2023, van <https://www.rijksoverheid.nl/ministeries/ministerie-van-volksgezondheid-welzijn-en-sport/avg>
- Sociaal Werk Versterkt. (2018, februari). *Beroepscompetentieprofiel voor de sociaal werkers. Welzijn en Maatschappelijke Dienstverlening*. Utrecht: Sociaal Werk Versterkt. Geraadpleegd op 25 mei 2023, van <https://www.sociaalwerk nederland.nl/?file=15784&m=1521200969&action=file.download>
- Vanaerschot, G., Nicolai, N., & Daansen, P.J. (2021). *Supervisie als proces: een gids voor de praktijk*. Bohn Stafleu Van Loghum
- Van Der Vaart, R., Van Deursen, L., Standaar, L., Wouters, M., Suikijerbuijk, A., Tuyl, L., Aardoom, J., Versluis, A. & Rompelberg, C. (2022, januari). *E-healthmonitor 2021 stand van zaken digitale zorg* (rapport). Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport - Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu. Geraadpleegd op 15 februari 2023, van <https://open.overheid.nl/documenten/ronl-1bbc17ad438a6b3361eebc806435e4d3f73fb6af/pdf>
- Versteegh, H., (2019). *Digivaardig sociaal werker – Handboek voor de digitale transitie*. Houten: Bohn Stafleu van Loghum. Geraadpleegd op 27 april 2023, van <https://link.springer.com/content/pdf/10.1007/978-90-368-2351-7.pdf>

Bijlagen

Bijlage 1: Definitieve product

Aanbeveling digitale vaardigheden voor sociaal werkers
Social Work

Inleiding

Voor u ligt de aanbeveling digitale vaardigheden voor aankomende sociaal werkers. Deze aanbeveling is geschreven voor docenten en studenten van de opleiding Social Work van Windesheim in Almere. De aanbeveling bevat praktische richtlijnen, waardevolle tips en nuttige informatie om studenten te ondersteunen bij het ontwikkelen van digitale vaardigheden die nodig zijn voor succes in hun professionele loopbaan. Door de digitale wereld te omarmen en deze vaardigheden te integreren in hun studieloopbaan, zullen studenten in staat zijn om hun impact te vergroten, hun dienstverlening te verbeteren en bij te dragen aan positieve veranderingen binnen de maatschappij.

Als toekomstige professionals worden studenten geconfronteerd met de uitdaging om kennis en vaardigheden aan te passen aan de voortdurend veranderende digitale ontwikkelingen. Het is daarom van belang dat de opleiding Social Work studenten voorbereidt op het effectief en ethisch gebruik van digitale middelen en platforms om de impact van hun werk te vergroten en aan te sluiten op de behoeften van de moderne samenleving.

We nodigen studenten uit om hun digitale vaardigheden verder te ontwikkelen en te ontdekken hoe digitale mogelijkheden een waardevol instrument kan zijn in het werk. Het doel van de Aanbeveling is niet om voor te schrijven hoe de opleiding digitale vaardigheden ingericht moeten worden; het document dient met name als inspiratie voor de opleiding, docenten en onderwijsaanbieders.

De aanbeveling bestaat uit de volgende onderwerpen:

- Achtergrond en context
- Opdracht 1: Reflectieopdracht online identiteit
- Opdracht 2: Digitale communicatieplatforms
- Opdracht 3: Verantwoording digitale middelen
- Advies het boek 'Sociaal werk in de digitale samenleving'

Inhoudsopgave

Hoofdstuk 1 Achtergrond en context	19
1.1 <i>Digitale vaardigheden</i>	19
Hoofdstuk 2 Opdrachten	21
2.1 <i>Toelichting opdrachten</i>	21
2.2 <i>Opdracht 1 Reflectieopdracht online identiteit</i>	22
2.3 <i>Opdracht 2 Digitale communicatieplatforms</i>	22
2.4 <i>Opdracht 3 Verantwoording digitale middelen</i>	24
Hoofdstuk 3 Advies het boek ‘Sociaal werk in de digitale samenleving’	25
3.1 <i>Het advies</i>	25
3.2 <i>Samenvatting</i>	25
3.3 <i>Waarom is het boek relevant voor de opleiding</i>	26
3.3 <i>Integreren van het boek in de opleiding</i>	26
Literatuurlijst	27

Hoofdstuk 1 Achtergrond en context

Door de opkomst van digitalisering en internet wordt de samenleving steeds digitaler. De digitalisering biedt volop mogelijkheden voor het sociaal werk. We maken in toenemende mate gebruik van sociale media en digitale middelen. Het is nog nooit zo gemakkelijk geweest om mensen te bereiken. Het online contact met anderen wordt hierdoor vergroot. Hulp kan aangeboden worden op een laagdrempelige manier en cliënten kunnen vanuit de huiskamer een onlinecursus volgen die hulpverleners monitoren. Dit vraagt van sociaal werkers digitale vaardigheden, maar vooral ook digitaal bewustzijn, mediawijsheid en hoe digitale middelen op een verantwoorde manier kunnen worden ingezet (Hartman- Van der Laan, 2019).

Als sociaal werkers hun digitale vaardigheden verbeteren kunnen zij cliënten/burgers beter ondersteunen bij het gebruik van digitale middelen en de toegankelijkheid in een digitale samenleving. Dit biedt kansen en mogelijkheden om cliënten/burgers te faciliteren richting eigen regie, zelfredzaamheid en participatie (Van Der Vaart et al., 2022). Volgens Hartman- Van der Laan (2019) is het nodig dat sociaal werkers de digitale wereld moet leren kennen en begrijpen om de cliënten/burgers hierin goed te begeleiden. De uitvoering van het werk als sociaal werker vraagt om digivaardig te zijn, maar de sociaal werkers zijn hiervoor onvoldoende opgeleid en dit vraagt om verbetering binnen het onderwijs.

1.1 Digitale vaardigheden

De volgende digitale vaardigheden zijn belangrijk om studenten voor te bereiden op de digitalisering in het sociaal werk en zijn voortgekomen uit de onderzoeksfase “Hoe de opleiding Social Work aankomende sociaal werkers beter kan voorbereiden op de digitale vaardigheden”.

Enkele voorbeelden om studenten voor te bereiden op de digitale vaardigheden zijn:

1. Computervaardigheden: Dit omvat het vermogen om vertrouwd te zijn met het gebruik van computers, laptops, tablets of smartphones. Het begrijpen van besturingssystemen, het gebruik van toetsenborden, het navigeren door menu's en het beheren van bestanden behoren tot deze basisvaardigheden
2. Digitale communicatievaardigheden: Dit verwijst naar vaardigheden die nodig zijn voor effectieve communicatie via digitale kanalen, zoals e-mail, chat-apps, sociale media en videoconferenties. Het omvat het begrijpen van onlinemogelijkheden, het vermogen om duidelijk te communiceren en te reageren op digitale berichten en het beheren van onlinesamenwerking. Tevens gaat het ook om interpretaties in online conversaties, de manier waarop je betekenis geeft aan geschreven teksten of berichten. Soms kan er miscommunicatie plaatsvinden. Ook het observeren van non-verbale communicatie, in sommige gevallen kun je de ander niet of niet goed zien. Het is hierin belangrijk om bewust van gezichtsuitdrukking of de stemtoon waar te nemen
3. Digitale veiligheid en privacy: het vermogen om persoonlijke gegevens te beschermen, online veiligheidsmaatregelen te nemen en privacy instellingen te begrijpen en toe te passen. Ook vraagt dit de veiligheid voor kwetsbare doelgroepen te bewaken
4. Informatievaardigheden: Dit houdt in dat je informatie kunt zoeken, evalueren en kritisch kunt beoordelen op betrouwbaarheid en relevantie. Het omvat het begrijpen van zoekmachines (Chen, 2023).

Waarom zijn digitale vaardigheden belangrijk voor (aankomende) sociaal werkers?

Volgens Hartman- van der Laan (2019) zijn digitale vaardigheden belangrijk om mee te kunnen gaan in de moderne samenleving, zowel op persoonlijk vlak als professioneel. Iedereen heeft te maken met digitale middelen en de digitalisering is voortdurend in ontwikkeling. Het is belangrijk om te investeren in het ontwikkelen van digitale vaardigheden om te profiteren van de kansen en mogelijkheden die de digitale wereld biedt.

In de onderzoeksfase geven de studenten aan dat het beschikken over digitale vaardigheden studenten in staat stelt om sneller, efficiënter en transparanter taken uit te voeren en om met anderen te communiceren en samen te werken. Het is voor hen belangrijk om te begrijpen op welke manier digitale vaardigheden ingezet kunnen worden in de professionele context.

Waarom zijn deze digitale vaardigheden relevant voor de opleiding Social Work?

De benoemde digitale vaardigheden die voortgekomen zijn uit de onderzoeksfase zijn relevant voor de opleiding Social Work, omdat de opleiding deze digitale vaardigheden als uitgangspunt kan gebruiken om leerresultaten te ontwikkelen. Het biedt ondersteuning en richtlijnen over welke digitale vaardigheden ontwikkeld moeten worden bij studenten.

Deze digitale vaardigheden zijn voor de studenten namelijk belangrijk om te leren, zodat zij begrijpen hoe je digitale vaardigheden kunt toepassen in de professionele context en de mogelijke uitdagingen die dit met zich meebrengt.

Hoofdstuk 2 Opdrachten

2.1 Toelichting opdrachten

De onderwerpen van de opdrachten zijn geselecteerd op basis van de interviews, welke zijn afgenomen in de onderzoeksfase “Hoe de opleiding Social Work aankomende sociaal werkers beter kan voorbereiden op de digitale vaardigheden”. De volgende onderwerpen werden genoemd tijdens de interviews:

- De bewustwording van eigen digitale aanwezigheid
- Het ontwikkelen van bewustzijn van maatschappelijke aspecten
- Het bewust omgaan met mogelijke digitale risico's en belemmeringen

De eerste opdracht is een reflectieopdracht over online identiteit. Deze opdracht is voortgevloeid uit het boek van Hartman- van der Laan (2019), paragraaf 3.4.1. Om problemen die ontstaan door onlinegedrag te kunnen signaleren, moet je wel weten waar je op moet letten en hoe deze problemen eruitzien. Vervolgens is het goed dit met je cliënt te bespreken en diens kwetsbaarheid in te schatten. Zo nodig kun je ondersteunde interventies inzetten om mensen te informeren, minder kwetsbaar te maken en te begeleiden (Hartman- van der Laan, 2019, p. 77). Deze opdracht helpt studenten om eerst inzicht te krijgen in hun eigen digitale aanwezigheid en een goed begrip ontwikkelen van de risico's en gevolgen van onlineactiviteiten. Hierdoor kunnen ze vervolgens als sociaal werkers cliënten/burgers beter begrijpen en ondersteunen in de digitale wereld en bijdragen aan de veiligheid en privacy (Landelijke opleidingsdocument sociaal werk, 2017). Het boek biedt verschillende interventies om te signaleren en ondersteunen (Hartman- van der Laan, 2019, p. 82-84). De reflectieopdracht over online identiteit is gebaseerd op de opdracht van het boek, maar er zijn een aantal aanpassingen gedaan, zodat de opleiding dit kan aannemen als voorbeeld of als specifiek opdracht kan integreren.

Opdracht 2 is een opdracht over digitale communicatieplatforms. Deze opdracht is voortgevloeid uit het boek van Hartman- van der Laan (2019), paragraaf 6.1. Sociale media verbinden mensen. Het is een gemakkelijke manier om contact te zoeken en te onderhouden. Het inzetten van sociale media ter bevordering van sociale inclusie binnen het sociaal werk is maatwerk. Als sociaal werker zul je moeten weten welke digitale platforms geschikt zijn en passen bij de cliënt(en)/ burger(s) en de hulpvraag (Hartman, van der Laan, 2019, p. 142). De opdracht over digitale communicatieplatforms zorgt ervoor dat studenten hun overzicht van diverse platforms verbreden en inzicht welke geschikt zou kunnen zijn per doelgroep en de hulpvraag. Hierdoor kunnen studenten cliënten/burgers beter signaleren en ondersteunen in de digitale wereld en bijdragen aan sociale veiligheid (Landelijke opleidingsdocument sociaal werk, 2017, p. 10). De opdracht is relevant om een overzicht te krijgen van de inzet van sociale media en anderen digitale platforms en het netwerk van mensen te versterken of verbeteren (Landelijke opleidingsdocument sociaal werk, 2017, p. 14).

De laatste opdracht is een praktijkopdracht voor tijdens de stageperiode van studenten. Deze opdracht is voortgevloeid uit de bestaande praktijkopdracht 4 van stagejaar 3: profiel jeugd. De opdracht is aangepast waarbij studenten zich verantwoordelijk bij het gebruik van digitale middelen met de cliënt. Bij de keuze voor het sociale digitale netwerk heeft de sociaal werker (eventueel de organisatie waar je voor werkt) een verantwoordelijkheid te nemen. Zo moet duidelijk zijn op welke manier persoonsgegevens beveiligd zijn, en het digitale middel moet ondersteund zijn voor de cliënt en bijdragen aan de hulpvraag (Hartman- van der Laan, 2019, p. 145). Een belangrijk onderdeel van de opdracht is het kritische reflecteren op het eigen handelen en het vermogen om passende interventies toe te passen. Dit sluit aan bij de kerntaak van het bevorderen van de eigen professionaliteit en de ontwikkelingen van het beroep binnen het sociaal werk (Landelijke opleidingsdocument sociaal werk, 2017, p. 22).

Reflectieopdracht online identiteit

Nu je studeert om sociaal werker te worden en binnenkort stageloopt of een baan hebt, is het tijd om na te denken over je eigen online identiteit en wat anderen kunnen zien. Een van de moeilijkste dingen van sociale media is dat privéleven en werk door elkaar kunnen lopen. Wat wil je dat je cliënten zien van je vakantiefoto's op Facebook of Instagram? Of je collega's? Misschien vind je het moeilijk om nee te zeggen tegen het vriendschapsverzoek van een collega, maar je wilt ook niet dat diezelfde collega weet met wie je dat weekend uitging. Het is dus goed om werk en privé te scheiden op sociale media, maar het is ook goed om na te denken over hoe je het wilt gaan doen. Hoe zou je eigen (professionele) online identiteit eruitzien? (Hartman- van der Laan, 2019, p. 66).

Het doel van reflectieopdracht

De opdracht reflectieopdracht online identiteit is bedoeld voor de eerstejaarsstudenten in professionalisering 1. Het doel van de reflectieopdracht over de online identiteit is om bewustwording te creëren over hoe de student zichzelf online presenteert en hoe de interacties en relaties kunnen worden beïnvloed. Het reflectieverslag biedt de mogelijkheid om na te denken over de manier waarop de studenten zichzelf online tonen, hoe ze communiceren, welke informatie ze delen en hoe andere hen online zien. Het biedt de studenten de kans om zicht te krijgen in hoe zij zichzelf willen profileren zowel privé als zakelijk.

Door te reflecteren op de online identiteit kunnen studenten digitale geletterdheid vergroten. Studenten kunnen nadenken over online privacy, informatiebeheer, online veiligheid en de gevolgen van onlinegedrag. Dit kan leiden tot een beter begrip van de digitale wereld en het vermogen om verantwoorde beslissingen te nemen.

Beantwoord de volgende vragen in een kort verslag

- Zoek eens op internet of sociale mediakanalen naar jezelf. Hoe presenteer ik mezelf online?
- Welke informatie deel ik online en waarom? Wat wil je dat mensen zien?
- Hoe zien anderen mij? In hoeverre hebben mijn online profiel en berichten invloed op de manier waarop mensen naar mij kijken en met mij omgaan?
- Hoe ga ik om met privacy-instellingen en online veiligheid? Welke maatregelen neem ik om mijn online identiteit veilig te houden? Waarom doe je dit wel/niet?
- Wat zijn mijn grenzen als het gaat om het accepteren van vriendschapsverzoeken van collega's, cliënten en andere professionele contacten?
- Hoe zorg ik ervoor dat ik mijn professionele en persoonlijke sferen gescheiden houd? Waarom doe je dit wel/niet?

Bespreek de volgende dilemmavragen in een groep van 3 medestudenten

- In hoeverre moet ik mijn online identiteit beheren in relatie tot mijn toekomstige carrière? Moet ik mijn onlineactiviteiten zorgvuldig beheren of moet ik mezelf vrij kunnen uiten zonder me al te veel zorgen te maken over de gevolgen?
- Bespreek met elkaar welke normen en waarden jij hierin belangrijk vindt
- Bespreek waar jouw grenzen liggen als het gaat om het scheiden van privé en zakelijk online zijn en geeft elkaar tips over hoe je dit kunt aanpakken.

Opdracht digitale communicatieplatforms

Bekijk het filmpje over 'Mobiël bellen in 1998': <https://www.youtube.com/watch?v=TNwhIHqM60g>

Het filmpje illustreert dat de digitale ontwikkelingen onvermijdelijk zijn en onze samenleving verandert, ongeacht onze persoonlijke opvattingen. Tegenwoordig kunnen mensen steeds gemakkelijker contact leggen met anderen. Verschillende communicatieplatforms spelen een belangrijke rol in het creëren van verbondenheid en sociale inclusie. Bij vragen of problemen kan men lotgenotencontact zoeken of ervaringsdeskundigen om raad vragen via communicatieplatforms. Het is nu eenvoudiger dan ooit om mensen te bereiken en hulp op een laagdrempelige manier aan te bieden. Cliënten kunnen vanuit huis online cursussen volgen die hulpverleners kunnen monitoren. Het inzetten van digitale communicatieplatforms kan ondersteunend werken voor de cliënt en een meerwaarde hebben voor de sociaal werker. Het inzetten van digitale communicatieplatforms moet op een verantwoorde manier gebeuren. Het vereist echter dat sociaal werkers digitale vaardigheden bezitten, maar ook een bewustzijn hebben van de digitale wereld en mediawijsheid (Hartman- van der Laan, 2019).

Het doel

De opdracht maatschappelijke aspecten digitalisering in het sociaal werk is bedoeld voor eerstejaarsstudenten in professionalisering 1. Het doel is bewustzijn te creëren over de invloed van digitalisering op de samenleving. Het stelt de student in staat om communicatiemiddelen niet alleen in te gebruiken om hun sociale leven te onderhouden, maar dat ze digitale kansen en mogelijkheden in de werkomgeving ook kunnen toepassen. Het biedt de kans om ook stil te staan bij mogelijke belemmeringen en uitdagingen die dit met zich meebrengt.

Door deze opdracht vraagt aan de student om stil te staan bij zijn communicatievaardigheden en hen in staat te stellen digitale communicatieplatforms toe te passen in hun professionele werk. Studenten kunnen nadenken over het vermogen wanneer en hoe je communiceert in een professionele context en op welke manier je een onlinesamenwerking beheert.

De opdracht

1

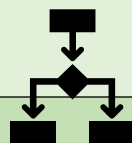
Bespreek de volgende vragen samen in een groep van 3 medestudenten:

- Kies een gezamenlijke doelgroep (jongeren, ouderen, etc.)
- Welke digitale platformen zijn interessant om deze doelgroep te bereiken en hoe gebruik je deze het beste als sociaal werker?

Pak een groot vel papier en schrijf het volgende op:

- Wat zijn de kansen en/of mogelijkheden van de gekozen digitale platform?
- Wat zijn de uitdagingen en/of belemmeringen van de gekozen digitale platform?

Jullie hebben hiervoor 30 minuten

2

3

Vervolgens presenteren jullie gezamenlijk jullie bevindingen over deze doelgroep en de gekozen digitale platform en de studenten ontvangen feedback van de klas.

Praktijkopdracht verantwoording digitale middelen

In de stagejaren zijn studenten werkzaam in een organisatie om te ontdekken, professioneel samen te werken met betrokkenen, de kennis toe te passen die je op school hebt geleerd en zelf ervaringen op te doen als sociaal werker. Studenten ervaren de daadwerkelijke praktijk wat een toekomstige professional gaat doen in zijn/haar werk. In iedere organisatie werken zij met digitale middelen, dit kan per organisatie variëren denk bijvoorbeeld aan een cliëntendossier, online hulpverlening of sociale technologieën (sociale mediakanalen). De student wordt hierbij geconfronteerd met mogelijke risico's, belemmeringen, uitdagingen en wellicht ook wel ethische dilemma's bij het werken met digitale middelen. Het werken met deze digitale middelen moet op een veilige en verantwoorde manier gebeuren.

Het doel

De praktijkopdracht is bedoeld voor tweedejaars of derdejaarsstudenten met profiel jeugd, zorg en welzijn en samenleving die stagelopen bij een organisatie, omdat zij tijdens de stageperiode geconfronteerd worden met uitdagingen van digitale middelen en platforms op het gebied van privacy, veiligheid en ethiek. Het doel van deze praktijkopdracht is om ervoor te zorgen dat de student bewust is van de mogelijke risico's en de gevolgen ervan begrijpen, zodat ze passende maatregelen kunnen nemen om de cliënt/burger te beschermen. Het begrijpen en erkennen van de veiligheid is essentieel voor sociaal werker om weloverwogen beslissingen te nemen en verantwoordelijkheid te nemen voor de gevolgen van hun acties.

Door deze opdracht vraagt van de student communicatievaardigheden direct toe te passen in een casus. Studenten laten zien dat zij weten wanneer en hoe je communiceert in een professionele context en op welke manier je een onlinesamenwerking beheert

Praktijkopdracht

De student laat zien via welke verschillende digitale kanalen worden gebruikt bij het contact maken met de cliënt/burger. Hierbij verantwoordt de student zijn manier van contact maken aan de hand van literatuur en de werkwijze. De student verantwoordt zijn keuze voor gekozen digitale middel en signaleert mogelijke risico's van digitale middel. Ook beschrijft de student van mogelijke uitdagingen met deze doelgroep als het gaat om het gebruik van digitale middelen.

Wat doe je?

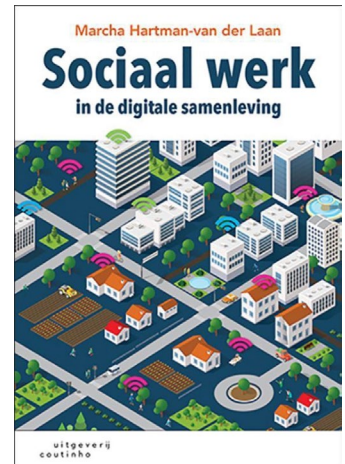
- Als sociaal werker heb je een signalerende rol. Dit betekent dat je oog hebt voor signalen die wijzen op de digitale veiligheidsrisico's bij jouw doelgroep. In deze opdracht beschrijf je hoe jij dit doet.
- Je onderzoekt en beschrijft wat de risico's en de gevolgen zijn rondom het gebruik maken van digitale middelen in contact met je doelgroep
- Aan de hand van een concrete casus toon je aan hoe jij vanuit jouw functie hebt bijgedragen aan de borging van digitale veiligheid van de doelgroep binnen de organisatie
- Je verantwoordt je handelen en keuzes die je hebt gemaakt op basis van je eigen professionele normen, waarden en verantwoordelijkheden en denkt na over ethische overwegingen betreffende het gebruik van digitale middelen
- Je blikt terug op het traject en kijkt met een kritische blik naar je eigen handelen: wat heb je ervan geleerd en wat betekent de uitvoering van deze praktijkopdracht voor jouw professionele ontwikkeling als sociaal werker?

Hoofdstuk 3 Advies het boek ‘Sociaal werk in de digitale samenleving’

In dit hoofdstuk wordt een advies gegeven aan de opleiding om het boek van ‘Sociaal werk in de digitale samenleving’ van Hartman- van der Laan (2019) ter inspiratie te gebruiken om studenten beter voor te bereiden op de digitale samenleving en de digitale vaardigheden.

3.1 Het advies

Tijdens de onderzoeksfase heeft de onderzoeker het boek ‘Sociaal werk in de digitale samenleving’ van Hartman- van der Laan (2019) gelezen. Dit boek biedt verhelderende informatie over de digitalisering in het sociaal werk, de rol van de sociaal werker en de maatschappelijke vraagstukken rondom digitalisering. Door de uitgebreide inhoud van het boek kon de onderzoeker niet alle informatie aanbevelen aan de opleiding. Als gevolg hiervan adviseert de onderzoeker de opleiding om te bepalen welke thema’s, onderwerpen of vraagstukken relevant zijn om aan studenten over te brengen. Op basis van deze selectie kan het boek dienen als een waardevolle bron van informatie.

Het is een interessant boek om te lezen, omdat er continu een koppeling wordt gemaakt met hoe de rol van de sociaal werkers eruitziet. Uit de resultaten blijkt dat studenten behoefte hebben aan informatie over de digitale ontwikkelingen, vraagstukken, digitale communicatievaardigheden en digitale geletterdheid. Dit boek biedt kansen en mogelijkheden om studenten te informeren, activeren en ondersteunen bij het ontwikkelen van deze digitale vaardigheden.

Het boek ‘Sociaal werk in de digitale samenleving’ is geschreven voor alle hogeschool studenten van de opleiding Social Work (Hartman- van der Laan, 2019). Het is daarom aan te bevelen voor de opleiding Social Work van Windesheim in Almere om dit boek te integreren, zodat studenten beter worden voorbereid op de digitale vaardigheden en digitale ontwikkelingen in het sociaal werk. Het boek dient met name als inspiratie voor de opleiding, docenten en onderwijsaanbieders om op ideeën te komen en welke informatie zij willen overdragen aan studenten. Het boek bespreekt de veranderingen in de maatschappij en de kansen en uitdagingen die deze met zich meebrengen en hoe dit invloed heeft op het werk als sociaal werker.

3.2 Samenvatting

Het boek bestaat uit twee delen. Deel 1 start met een oriëntatie op de beroepscontext en de rol van het sociaal werk in de digitale samenleving (hoofdstuk 1 en 2). In hoofdstuk 3 wordt ingezoomd op deskundigheidsbevordering door algemene kennis van de digitalisering, mediawijsheid en mediaopvoeding te behandelen. In deel 2 wordt aan de hand van drie niveaus – micro (de cliënt digitaal), meso (de sociaal werker digitaal) en macro (de samenleving digitaal) – kennis aangereikt over verschillende thema’s die spelen in de digitale samenleving, zoals aandachtspunten bij onlinegedrag, digitaal kwetsbare doelgroepen, digitale mogelijkheden vanuit kerntaken en maatschappelijke vraagstukken. Er wordt inzichtelijk gemaakt welke rol je als sociaal werker hebt en welke interventies per thema mogelijk zijn. De mogelijke interventies en handelingsmogelijkheden zijn gebaseerd op de kerntaken van de sociaal werker en er wordt een koppeling gemaakt naar het landelijke opleidingsdocument, zodat de hogeschool opleiding Social Work deze kennis en vaardigheden kunnen genereren binnen de opleiding (Hartman- Van der Laan, 2019).

3.3 Waarom is het boek relevant voor de opleiding

Het boek is relevant voor de opleiding, omdat aan de hand van de kerntaken van het sociaal werk (Landelijke opleidingsdocument sociaal werk, 2017, p. 21-22) inzichtelijk wordt gemaakt welke rol je als sociaal werker moet aannemen in de digitale samenleving en welke interventies daarbij werkzaam zijn. Ook wordt inzichtelijk gemaakt dat je als sociaal werker op alle niveaus een rol hebt en dat je dit niet los van elkaar kunt zien (Hartman- van der Laan, 2019, p. 34). Doordat er consequent een koppeling wordt gemaakt naar de kerntaken van het sociaal werk (Landelijk opleidingsdocument sociaal werk, 2017) sluit het boek aan bij de opleiding Social Work van Windesheim in Almere. Dit betekent voor de opleiding dat de informatie, interventies en handelingsmogelijkheden op hbo-niveau zijn.

Ook worden er per hoofdstuk leeruitkomsten geformuleerd aan de hand van de kerntaken van het sociaal werk (Landelijke opleidingsdocument sociaal werk, 2017, p. 21-22). De docenten en onderwijsaanbieders kunnen deze leeruitkomsten ter inspiratie nemen voor het ontwikkelen van nieuwe leeruitkomsten binnen de opleiding Social Work. Het boek biedt een breed scala aan onderwerpen en concepten die relevant zijn voor het begrijpen van de impact van digitalisering in het sociaal werk. Het behandelt zowel theoretische aspecten als praktische toepassingen, ethische kwesties en reflectieve vraagstukken. Dit zorgt ervoor dat studenten een volledig overzicht krijgen van het onderwerp en verschillende perspectieven kunnen verkennen (Hartman- van der Laan, 2019). Dit sluit aan op de wensen en behoeften van studenten die voortkomen uit de onderzoeksfase. De studenten hebben aangegeven te willen leren over digitale ontwikkelingen, vraagstukken en digitale communicatievaardigheden, maar ook ethische vraagstukken en digitaal recht. Daarom is dit boek relevant voor de opleiding om aan te sluiten op wat studenten nodig hebben. Het helpt studenten een volledig inzicht te verkrijgen over deze verschillende onderwerpen die te maken hebben met digitalisering in het sociaal werk en welke rol wordt van hen verwacht.

3.3 Integreren van het boek in de opleiding

De curriculumcommissie kan ervoor kiezen om het boek als een verplichte literatuur of aanbevolen bronmateriaal in relevante modules of opdrachten. Het kan specifiek worden geïntegreerd in een vak dat zich richt op digitale vaardigheden, digitale middelen en de maatschappelijke ontwikkelingen van de digitale samenleving. Docenten kunnen specifiek hoofdstukken of delen van het boek gebruiken als lesmateriaal. Ze kunnen de inhoud van het boek gebruiken om inzichten te delen, discussies te stimuleren en opdrachten bedenken die betrekking hebben op het gebruik van digitale middelen in het sociaal werk. Studenten kunnen worden gestimuleerd om onderzoek te doen naar een specifieke thema of vraagstuk die in het boek worden behandeld. Bovendien kan het boek bijdragen aan het verantwoorden van de rol van de sociaal werker in verschillende contexten.

Het boek biedt een breed scala aan opdrachten en oefeningen, inclusief bijhorende filmpjes. Dit geeft de opleiding een uitstekende gelegenheid om inspiratie op te doen voor aanvullende activiteiten tijdens colleges, moduleopdrachten of professionaliseringsopdrachten. Bovendien heeft het boek als basis gediend voor de opdrachten in hoofdstuk twee. Hoewel de onderzoeker een eigen invulling heeft gegeven aan de opdrachten, heeft het boek als leidraad gediend voor de onderwerpen en ideeën die zijn gebruikt.

Door de opdrachten in hoofdstuk twee aan te bieden, biedt het boek de opleiding, docenten en onderwijsaanbieders voorbeelden waarmee zij de opdrachten en oefeningen kunnen aanpassen naar hun eigen context. Hierdoor kunnen zij indien nodig leeruitkomsten formuleren en gebruikmaken van de opdrachten en oefeningen uit het boek.

Literatuurlijst

Chen, J. (2023). *Hoe de opleiding Social Work aankomende sociaal werkers beter kan voorbereiden op de digitale vaardigheden* (Afstudeeropdracht). Hogeschool Windesheim in Almere

Hartman- Van Der Laan, M. (2019). *Sociaal werk in de digitale samenleving*. Uitgeverij coutinho

Landelijke opleidingsdocument sociaal werk. (2017). *Landelijke opleidingsdocument sociaal werk*. Amsterdam: SWP, Uitgeverij B.V. Geraadpleegd op 15 mei 2023, van

https://www.vereniginghogescholen.nl/system/profiles/documents/000/000/212/original/Landelijk_opleidingsdocument_Sociaal_Werk_-_downloadversie.pdf?1494439200

Van Der Vaart, R., Van Deursen, L., Standaar, L., Wouters, M., Suikijerbuijk, A., Tuyl, L., Aardoom, J., Versluis, A. & Rompelberg, C. (2022, januari). *E-healthmonitor 2021 stand van zaken digitale zorg* (rapport). Bilthoven - Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu. Geraadpleegd op 15 februari 2023, van <https://open.overheid.nl/documenten/ronl-1bbc17ad438a6b3361eebc806435e4d3f73fb6af/pdf>

Bijlage 2: Feedbackformulier opdrachtgever

Studenten hebben op basis van een vraagstuk uit de praktijk een onderzoek bij uw organisatie uitgevoerd. De bevindingen van dit onderzoek zijn gebruikt als leidraad voor het ontwerpen van een oplossing. We vinden uw mening belangrijk. Daarom zouden we het prettig vinden als u kunt aangeven in welke mate het ontwerp relevant en bruikbaar is geweest voor uw organisatie en hoe u de samenwerking en het verloop van het proces ervaren heeft. Wij willen u vragen onderstaande vragen te beantwoorden.

1: Hoe werd u en uw organisatie betrokken bij:

a: Het onderzoek naar het vraagstuk uit de praktijk?

Helemaal niet	Te weinig	voldoende	goed	Te veel
Toelichting: Jessica heeft ons vanaf het begin meegenomen in haar keuzes op het gebied van onderzoeksvragen, topiclijsten, doen van de interviews en de uitwerking daarvan. Ook hield ze ons op de hoogte van het schrijven van het verslag zelf.				

b: Het ontwerp van een oplossing voor het vraagstuk?

Helemaal niet	Te weinig	voldoende	goed	Te veel
Toelichting: Het eindproduct geeft ons inzicht in de behoeftes die er zijn op het gebied van digitalisering in de zorg, zowel voor de individuele respondenten als voor de opleiding. We hebben niet heel veel invloed gehad op de vorm en invulling van het product. Aanpassing voor de focus van het product was begrijpelijk binnen de context omdat naar aanleiding van de resultaten het thema iets breder is getrokken (niet specifiek digitale communicatieplatforms maar digitale vaardigheden in het algemeen). Voor het project zelf was deze aanpak inhoudelijk net wat minder relevant.				

2: Past de werkwijze waarop de student het vraagstuk heeft opgepakt bij de werkwijze van de organisatie?

Helemaal niet	Een beetje	Helemaal
Toelichting: Ja, Jessica was gemotiveerd, zelfstandig, zorgvuldig en nam eigen initiatief. Ook kwam ze altijd haar afspraken na en reageerde ze over het algemeen snel op berichten.		

3: Wat vond u van de presentatie van het onderzoek aan uw organisatie?

Onvoldoende	Voldoende	Goed
Toelichting: Jessica heeft duidelijk en overzichtelijk uitgelegd hoe ze haar onderzoek heeft uitgevoerd. De resultaten heeft ze helder gepresenteerd. Het product lijkt goed aan te sluiten bij de behoeften van de opleiding/studenten/docenten. Ook was ze goed in staat antwoord te geven op de vragen die wij achteraf stelden.		

4: Heeft u nog aanvullende opmerkingen?

Ja	Nee
Toelichting: Jessica had vanuit ons project 3 betrokken collega's/beoordelaars, wat er soms voor zorgde dat ze van alle drie net wat andere feedback kreeg. Het is knap hoe ze hier mee om is gegaan en dit telkens weer bij elkaar heeft weten te brengen.	

Naam:
Iris Goes en Anne Thijssen

Handtekening:

Datum:
14-06-2023

Bijlage 3: Beoordelingsformulier taalvaardigheid jaar 4

In onze opleiding wordt elk jaar je taalniveau getoetst. De lat wordt telkens hoger gelegd, zodat je bij het behalen van je diploma kunt aantonen dat je taalvaardigheid op niveau 4F is, het verwachte niveau van een afgestudeerd hbo'er. Als door de toets blijkt dat je nog niet op het gewenste niveau zit, kun je ondersteuning krijgen door taalateliers van onze opleiding te volgen of door je aan te melden bij het Studie Succes Centrum.

In jaar 4 wordt je taalbeheersing getoetst in het onderzoeksdeel van je Comaker. De onderzoeksopzet door een docent Taalvaardigheid beoordeeld op taal. De feedback die je krijgt, kun je gebruiken om ook de rest van je onderzoekverslag en je productverslag op niveau te schrijven. Je moet minimaal een voldoende halen voor je taalvaardigheid om je onderzoekverslag met een 'voldaan' te kunnen afronden.

Het verslag wordt taalkundig beoordeeld op **samenhang, stijl, woordgebruik en woordenschat, spelling, interpunctie en grammatica en leesbaarheid.**

<p>Naam student: Jessica Chen</p> <p>Datum: maart 2023</p> <p>Beoordeelde pagina's: zie de twee beoordeelde pagina's onder het beoordelingsformulier</p> <p>Beoordeling: goed (2 pnt) / voldoende (1 pnt) / onvoldoende (0 pnt)</p>

De beoordeling is als volgt:

- 2 punten (goed): alle subcriteria op 4F
- 1 punt (voldoende): één, twee of drie subcriteria onder niveau 4F, maar minimaal op niveau 3F-4F
- 0 punten (onvoldoende): Meer dan drie subcriteria onder niveau 4F

Criteria		Score student (aankruisen wat van toepassing is)			
<3F: onvoldoende op propedeuseniveau 3F: beheersing op propedeuseniveau 3F-4F: beheersing boven propedeuseniveau, ontwikkelt zich richting bachelorniveau 4F: beheersing op bachelorniveau					
<i> criterium op 3F-niveau</i>	<i> criterium op 4F-niveau</i>	<3F	3F	3F-4F	4F
Samenhang					
De gedachtelijn is logisch. Er is hooguit een enkele kronkel in de redenering, maar deze is niet hinderlijk voor het begrip van de tekst. Vrijwel alle delen van de tekst zijn relevant, en dragen bij aan de beantwoording van de kernvraag.	Geeft een complexe gedachtegang goed en helder weer. Geeft duidelijk aan wat de hoofdzaken zijn en wat ondersteunend is in het betoog. Geeft relevante argumenten voor het betoog inzichtelijk weer.				X
Tekstrelaties zijn duidelijk gemaakt met behulp van bijvoorbeeld voegwoorden, verbindingswoorden en verwijswoorden.	Verwijzingen in de tekst zijn helder en correct.				X

De tekst en elk hoofdstuk heeft een herkenbaar begin (bijv. een inleiding) en eind (bijvoorbeeld conclusie), en de volgorde van de hoofdstukken is goed te volgen.	De student begint en eindigt de tekst en de hoofdstukken soepel, dus zonder met de deur in huis te vallen of abrupt te stoppen. De hoofdstukken kennen een logische opbouw en zijn op een logische manier met elkaar verbonden.				X
Stijl (waaronder afstemming op publiek)					
<i> criterium op 3F-niveau</i>	<i> criterium op 4F-niveau</i>	<3F	3F	3F-4F	4F
Het taalgebruik is afgestemd op het publiek	De student schrijft in een persoonlijke stijl, die is afgestemd op de lezer				X
De stijl is redelijk eenvormig. Hier en daar mag nog sprake zijn van stijlbreuk.	De schrijfstijl is consequent; er is geen sprake van stijlbreuk, ook niet wanneer teksten van anderen geparafraseerd worden				X
De stijl is over het algemeen prettig leesbaar; er mogen nog wat stijlfouten gemaakt worden.	De schrijfstijl is actief en bondig. De student vermijdt te veel gebruik van passieve zinnen en naamwoordstijl.				X
Woordgebruik en woordenschat					
<i> criterium op 3F-niveau</i>	<i> criterium op 4F-niveau</i>	<3F	3F	3F-4F	4F
Het woordgebruik is gevarieerd; storende herhalingen zijn zeldzaam. Herhaald gebruik van woorden is niet hinderlijk	Er zijn geen merkbare beperkingen in het woordgebruik. Het woordgebruik is rijk en zeer gevarieerd.				X
De woordkeuze is correct; een enkele fout kan nog voorkomen.	De woordkeuze – ook wat betreft idioom en vakjargon - is correct.				X
Spelling, interpunctie en grammatica					
De spelling is correct; een enkele fout kan nog voorkomen.	De spelling is nagenoeg correct.				X
De grammatica is correct; een enkele fout in langere, samengestelde zinnen kan nog voorkomen. Deze fouten zijn niet hinderlijk voor het begrip van de tekst	De grammatica is nagenoeg correct. Lange, meervoudig samengestelde zinnen zijn goed te begrijpen.				X
Leestekens zijn correct gebruikt; een enkele fout kan nog voorkomen	Leestekens zijn correct gebruikt.				X
Leesbaarheid					
Er zijn witregels, alinea's en eventueel kopjes gebruikt die	Lay-out en paragraafindeling zijn bewust en consequent				X

bijdragen aan de leesbaarheid van de tekst	toegepast om het begrip bij de lezer te ondersteunen.				
De lay-out is verzorgd en afgestemd op doel en publiek					X
Het product bevat een inhoudsopgave en paginanummering volgens de geldende conventies.	Lay-out conventies m.b.t. bijvoorbeeld de nummering van tabellen, grafieken en figuren, of bijlagen zijn correct toegepast.				X